

måske er, og er det ikke omkring det internationale, i forhold til internationale konventioner i det hele taget og internationalt samarbejde, at problematikken særlig er?

Så vil jeg også spørge fru Birthe Rønn Hornbech, om ikke det er sådan, at vi rent faktisk har fået ekstremt meget litteratur på det her område i de senere år netop af de pågældende eksperter.

Jeg har taget nogle bøger med i dag, nogle af de senest udkomne. Den allerseneste er fra sidste år om grundloven og menneskerettighederne, en interessant bog.

Så vil jeg stille spørgsmålet til sidst til fru Birthe Rønn Hornbech: Netop fru Birthe Rønn Hornbechs argumentation om, at grundlovens ånd og bogstav ikke overholdes, er det ikke et argument for, at vi er nødt til at kigge på ånd og bogstav, og netop også bogstav?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu fyrede fru Birthe Rønn Hornbech lige en salve af mod os, der forsvarer eksklusivparagrafferne.

Derfor vil jeg godt spørge fru Birthe Rønn Hornbech, om jeg forstod hende korrekt, at hun sådan set vil aflive arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet, herunder altså ret til at ansætte, hvem arbejdsgiveren ønsker.

Altså eksklusivaftalerne er jo grundlæggende set en aftale mellem arbejderne og arbejdsgiveren om, at der på en given virksomhed kun skal ansættes folk, der er medlem af en bestemt faglig organisation.

Den ret for arbejdsgiverne til at træffe beslutning om, hvem der skal ansættes, vil fru Birthe Rønn Hornbech altså aflive. Er der andre dele af arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet, som skal indskrænkes? Eller er det kun lige den ret, som forsvarer lønmodtagerne, der skal indskrænkes?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg vil da godt i den almindelig åbne og positive ånd, der eksisterer her i dag, sige, at vi synes da også, at det forslag, som fru Birthe Rønn Hornbech kommer med, lyder tilpas interessant. Men jeg er også enig med hr. Aage Frandsen i, at spørgsmålet her er, hvad det er for en type mennesker, det i givet fald skal være, og især hvornår. Altså vi har hverken åbnet eller

lukket for, at man kan bruge det der instrument, men vi synes, vi skal starte med at indkredse problemstillingerne. Så kan det være, at vi skal gå i gang med den der type diskussion, men det må vi jo diskutere.

Nu opstillede fru Birthe Rønn Hornbech sådan et katalog af synspunkter på det, som blev kaldt for beskyttelsesretten, og som vel alt sammen flugtede meget godt med Venstres syn sådan på individet og individets rettigheder. Jeg vil godt spørge, om det også indgår i den der overvejelse, som Venstre gør sig: at individet en gang imellem må tage hensyn til fællesskabet, og at det derfor også en gang imellem måske er, at grundloven også skal beskytte fællesskabet, altså beskytte fællesskabet mod individet.

Er det sådan, at der slet ikke skal være noget om, at der måske skulle skrives noget om, at f.eks. naturen også havde nogle rettigheder, og at fællesskabet havde nogle rettigheder, eller er det kun det enkelte individ?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, meget kan man sige, men fru Birthe Rønn Hornbech var da i det mindste ret klar i sin tale om, at Venstre ønsker at få en grundlovsændring, og det synes jeg da er befriende.

Det, der er mit spørgsmål, er, hvordan Venstre i praksis forestiller sig, at man ville kunne skrive sig ud af de problemer Venstre rejser. Vi i Dansk Folkeparti er altså fuldstændig enige i de forskellige punkter, fru Birthe Rønn Hornbech nævner, hvor vi i vores tolkning af grundloven gerne vil have en større respekt for det, der står i grundloven. Men hvordan man skal skrive sig ud af f.eks. spørgsmålet om krænkelse af ejendomsretten, det vil jeg sætte et stort spørgsmålstegn ved. Hvis man læser § 73, er den jo rimelig klar. Hvordan man kan gøre den mere præcis i retning af at forhindre Folketingets flertal i at vedtage nogen af de love, Folketingets flertal har vedtaget, stiller jeg mig meget tvivlende over for.

I virkeligheden er det, der vel er tale om, at Højesteret skal tage det at være forfatningsdomstol mere alvorligt. Der fik vi jo gudskelov et gennembrud i forbindelse med debatten om Maastrichttraktaten, hvor Højesteret gik ind og i højere grad påtog sig den rolle, og det er vel den vej, vi skal gå, frem for at tro, at man kan skrive sig ud af problemerne og gøre f.eks. § 73 mere tydelig.